

0063-89360 (61853)

การสำรวจเพิ่มเติม : การสำรวจต้นน้ำลำธาร
และ การติดตามผล

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
แบบผสมผสาน

พฤศจิกายน 2534

สถาบันวิจัยน้ำและน้ำบาดาล กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จัดทำโดย

ประเสริฐ เกษชาติ

มณฑลพายัพ รุ่งเรืองศรี

ศรีวิกรม งามคำเจริญ

กอบกาญจน์ มงคลเกษมชัย

จี ลานาร์ รอนเบิร์ด

เกษวี เอมเตป ปันธิษฐานเสถียรสวัสดิ์

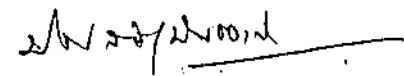
PAYAPUN UNIVERSITY

คำนำ

เอกสารเรื่อง "การสำรวจอนามัยและสภาพแวดล้อมและการติดตามผล" เป็นผลงานของคณะนักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การคาร์เนกี-นานาชาติแห่งประเทศไทย ไม่เป็นผู้จัดทำ เพื่อให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน ในระหว่างวันที่ 21-22 กุมภาพันธ์ 2534

รายงานเล่มนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ภาคตามลักษณะของการประชุม คือ ภาคบรรยาย และภาคการวิเคราะห์ข้อมูล ในภาคบรรยายมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการสำรวจและการติดตามผล โดยสถาบันฯ ได้มอบให้อาจารย์ ดร. ลามาร์ รอนเบิร์ต อาจารย์มหาวิทยาลัย รุ่งเรืองศรี และอาจารย์ทวีวรรณ วงศ์เจริญ เป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนภาควิเคราะห์ข้อมูลได้มอบให้อาจารย์ ดร. ลามาร์ รอนเบิร์ตและอาจารย์กอบกาญจน์ พงษ์ชนะชัย เป็นผู้รับผิดชอบ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำแบบผสมผสานเป็นผู้ทำการสำรวจ ทั้งนี้โดยมีอาจารย์ประเสริฐ คุ้มชาติ เป็นผู้ตรวจแก้ทั้งภาคบรรยายและวิเคราะห์ข้อมูล

การประชุมเชิงปฏิบัติและการจัดทำเอกสารรายงานฉบับนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดีก็เพราะได้รับความร่วมมืออย่างดีจากเจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้แก่ อาจารย์กอบกาญจน์ พงษ์ชนะชัย เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งาน คุณเจเตวี จันทรศิริ ผู้ประสานโครงการ และ คุณสุพิชชา ปุสุภินทร์ใจ เลขานุการสถาบันวิจัยและพัฒนา และที่สำคัญอีกท่านหนึ่งได้แก่ Mr. Marshall Bear ผู้ช่วยผู้อำนวยการ CARE International in Thailand ผู้มีส่วนสนับสนุนทั้งในด้านคำปรึกษาและงบประมาณในการดำเนินงานทั้งหมด ทั้งสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นายประเสริฐ คุ้มชาติ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยพายัพ
พฤษภาคม 2534

สารบัญ

	<u>หน้า</u>
บทที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน	1
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ส่วนที่ 2 การเริ่มต้นที่ปลายทาง	1
ส่วนที่ 3 แหล่งที่มาของข้อมูล	3
ส่วนที่ 4 คู่มือแบบสอบถาม	4
ส่วนที่ 5 การแสดงข้อมูล (การนำเสนอข้อมูล)	5
ส่วนที่ 6 แบบสอบถาม โครงการพัฒนาทรัพยากรแม่แจ่ม แบบผสมผสาน	7
ส่วนที่ 7 ตัวอย่างตารางข้อมูลพื้นฐาน	11
บทที่ 2 การติดตามผล	67
ส่วนที่ 1 คำนำ	67
ส่วนที่ 2 การติดตามผลตัวแปรที่ไม่สามารถนับเป็นตัวเลข	69
ส่วนที่ 3 ตัวอย่างระบบการติดตามผล	69
ส่วนที่ 4 เกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านออกจาก โปรแกรม	79
ส่วนที่ 5 การติดตามผล โดยชาวบ้านเอง	79
บทที่ 3 ขั้นตอนต่อไปสำหรับการทำข้อมูลพื้นฐานและการติดตามผล ของโครงการพัฒนาทรัพยากรแม่แจ่ม แบบผสมผสาน	81

สารบัญตาราง

		<u>หน้า</u>
<u>ตารางที่ 1</u>	จำนวนพื้นที่เพาะปลูกที่เอื้อกรอง โดยเฉลี่ย จำแนกตามลักษณะพื้นที่	14
<u>ตารางที่ 2</u>	จำนวนผลผลิตโดยเฉลี่ยทั้งหมดในเนื้อที่เพาะปลูก (ข้าวไร่+ข้าวนา)	16
<u>ตารางที่ 3</u>	จำนวนพื้นที่ที่ทำการไถคราด เติร์มดิน เพาะปลูกจริง จำแนกตามลักษณะการใช้ที่ดิน (ข้าวไร่/ข้าวนา)	18
<u>ตารางที่ 4</u>	พื้นที่เพาะปลูกใหม่ในปี โดยเฉลี่ย จำแนกตามลักษณะการใช้ที่ดิน	20
<u>ตารางที่ 5</u>	ผลผลิตข้าวไร่ โดยเฉลี่ยและจำนวนปีที่ใช้พื้นที่ปลูกข้าวไร่	22
<u>ตารางที่ 6</u>	พื้นที่ผลิตข้าวนา โดยเฉลี่ย และจำนวนปีที่ใช้พื้นที่ปลูกข้าวนา	24
<u>ตารางที่ 7</u>	จำนวนเฉลี่ยของพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น	26
<u>ตารางที่ 8</u>	การเพาะปลูกข้าวไร่และข้าวนา	28
<u>ตารางที่ 9</u>	คุณภาพโดยเฉลี่ยของเมล็ดพันธุ์ข้าว จำแนกตามลักษณะพื้นที่เพาะปลูก	30
<u>ตารางที่ 10</u>	ปริมาณผลผลิตข้าว โดยเฉลี่ยต่อไร่ จำแนกตามลักษณะการใช้ที่ดิน	32
<u>ตารางที่ 11</u>	ปริมาณผลผลิตข้าว โดยเฉลี่ย จำแนกตามลักษณะการใช้พื้นที่เพาะปลูก	34
<u>ตารางที่ 12</u>	ผลผลิตข้าวรวม ความต้องการข้าวตลอดปี และความพอเพียง ของข้าวในการบริโภค	36
<u>ตารางที่ 13</u>	จำนวนเดือนที่มีข้าวเพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน จำแนกตามหมู่บ้าน จำนวนร้อยละของครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน ที่มีข้าวเพียงพอต่อการบริโภคภายในครัวเรือน	38
<u>ตารางที่ 14</u>	จำนวนเฉลี่ยของแรงงานต่อครัวเรือนและอัตราการเป็น ภาระฟุ้งฟิง	40
<u>ตารางที่ 15</u>	มาตรการในการอนุรักษ์	42
<u>ตารางที่ 16</u>	จำนวนเฉลี่ยของการเป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงต่อครัวเรือน	44
<u>ตารางที่ 16</u>	(ต่อ) จำนวนเฉลี่ยของการเป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงต่อครัวเรือน	46
<u>ตารางที่ 17</u>	การว่างงานชาย (นอกภาคเกษตร)	48
<u>ตารางที่ 18</u>	การว่างงานหญิง	50
<u>ตารางที่ 19</u>	รายได้ค่าแรงงานโดยเฉลี่ย	52
<u>ตารางที่ 20</u>	รายได้โดยเฉลี่ยต่อปี จำแนกตามที่มาของรายได้	54
<u>ตารางที่ 20</u>	รายได้โดยเฉลี่ยต่อปี จำแนกตามที่มาของรายได้ (ต่อ)	56

	<u>หน้า</u>	
<u>ตารางที่ 21</u>	รายได้เฉลี่ยต่อปี/รายจ่ายต่อครัวเรือน	58
<u>ตารางที่ 22</u>	จำนวนมุ้งต่อครัวเรือน	60
<u>ตารางที่ 23</u>	จำนวนเฉลี่ยของผู้ติดยาเสพติดต่อครัวเรือน	62
<u>ตารางที่ 24</u>	จำนวนของภาวะทุโภชนาการของเด็กต่อครัวเรือน จำนวนตามระดับภาวะทุโภชนาการ	64
<u>ตารางที่ 25</u>	ประชากรรองหมู่บ้านตัวอย่าง	66
<u>ตารางที่ 1</u>	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ โภชนาการ สุขภาพ	72
<u>ตารางที่ 2</u>	ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตข้าว	74
<u>ตารางที่ 3</u>	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ	76
<u>ตารางที่ 4</u>	ข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมมือของชาวบ้านที่มีต่อกิจกรรมของโครงการ	78